

ลักษณะตัวอย่างที่ศึกษา (แพทย์)

ตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มี ๒ กลุ่มด้วยกัน คือ แพทย์ในต่างจังหวัดทั่วประเทศ และนักศึกษาแพทย์ปีสุดท้ายของโรงเรียนแพทย์ทั้ง ๔ แห่ง คือ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เนื่องจากตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่มมีความแตกต่างกันคือแพทย์เป็นผู้ที่กำลังปฏิบัติงานและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในต่างจังหวัดแล้ว การตอบคำถามโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับต่างจังหวัดจึงเป็นข้อเท็จจริงและทัศนคติด้วย ส่วนนักศึกษาแพทย์ปีสุดท้ายยังอยู่ในระหว่างการศึกษา ยังไม่ได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง คำตอบที่เกี่ยวข้องกับต่างจังหวัดจึงเป็นเรื่องของทัศนคติอย่างเดียว จึงแยกอธิบายลักษณะตัวอย่างที่ศึกษาเป็นส่วนๆ ไป

แพทย์

แพทย์ที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแพทย์ที่กำลังประกอบอาชีพอยู่ในสถานพยาบาลต่างจังหวัด ทั้งประเภทของรัฐและเอกชน จำนวน ๕๕๐ คน เป็นชาย ๔๒๒ คน เป็นหญิง ๑๒๘ คน หรือเป็นชายถึง ๘๕.๕% เป็นหญิงเพียง ๑๔.๕% ของจำนวนแพทย์ทั้งหมด ส่วนใหญ่ของแพทย์หญิงและแพทย์ชายมีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก แต่ก็มีลักษณะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในบางเรื่อง ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป โดยจะกล่าวรวมถึงแพทย์ทั้งหมดในลักษณะที่เหมือนกัน และจะกล่าวแยกในลักษณะที่แตกต่างกัน

อายุ แพทย์ที่ศึกษาส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี คือตกอยู่ในช่วงอายุช่วงนี้ ๒๕.๐ % แต่การกระจายอายุระหว่างแพทย์หญิง และแพทย์ชายต่างกัน อายุของแพทย์หญิงกระจายระหว่างตั้งแต่ ๒๑-๕๕ ปี (ตารางที่ ๒) อายุของแพทย์ชายกระจายตั้งแต่ ๒๑-๖๑ ปีขึ้นไป

ศาสนา แพทย์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน คือ ๘๕.๘ % ของแพทย์ทั้งหมด (ตารางที่ ๓)

สถานะการสมรส แพทย์ทางจังหวัดที่ศึกษามีทั้งที่เป็นโสดและแต่งงานแล้ว ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่แต่งงานแล้วถึง ๔๔.๔ % (ในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่เป็นหม้ายหรือหย่า ๖.๑ %) แพทย์ที่เป็นโสดมี ๑๕.๖ % ของแพทย์ทั้งหมด และในจำนวนผู้ที่แต่งงานแล้วมีบุตรระหว่าง ๑ - ๓ คนมากที่สุด คือ ๔๕.๓ % ของจำนวนแพทย์ทั้งหมด ๕๕๐ คน (ตารางที่ ๔ ก. และ ข.) และคู่สมรสมีอาชีพรับราชการเป็นจำนวนถึง ๔๔.๑ % (รวมข้าราชการบำนาญ ๐.๘ %) (ตารางที่ ๕) และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ มากที่สุดเป็น ๑๘.๖ % รองลงมาเป็นภาคกลาง ๑๗.๔ % ของแพทย์ทั้งหมด (ตารางที่ ๖)

ภูมิลำเนา ในเรื่องสถานที่เกิดมีความแตกต่างระหว่างแพทย์หญิง และแพทย์ชาย แพทย์ชายเกิดในภาคกลางมากกว่าเกิดในกรุงเทพฯ ๖ เล็กน้อย คือมีสถานที่เกิดในภาคกลาง ๒๖.๖ % และในกรุงเทพฯ ๖ ๒๑.๒ % ของแพทย์ชายทั้งหมด ๔๖๒ คน ส่วนแพทย์หญิงนั้นส่วนมากเกิดในกรุงเทพฯ คือ ๓๗.๑ % รองลงมาคือภาคกลาง ๑๘.๒ % ของแพทย์หญิงทั้งหมด ๗๘ คน (ตารางที่ ๗) แต่ทั้งแพทย์หญิงและแพทย์ชายต่างก็ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ก่อนที่จะเข้าโรงเรียนแพทย์อยู่ในกรุงเทพฯ มากกว่าที่อื่น ๆ คือ ๓๘.๔ % ของแพทย์ทั้งหมด ๕๕๐ คน (ตารางที่ ๘) โดยที่แพทย์หญิงตอบเป็นอัตราส่วนสูงกว่า แพทย์ชาย คือแพทย์หญิงร้อยละ ๕๓.๘ และแพทย์ชายร้อยละ ๓๗.๕ ตอบว่าใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ ก่อนเข้าโรงเรียนแพทย์

อาชีพบิดามารดา ทั้งแพทย์หญิงและแพทย์ชายส่วนมากมาจากครอบครัว

ที่บิดามีอาชีพค้าขาย ในจำนวนแพทย์ทั้งหมด ๕๕๐ คนนั้น บิดามีอาชีพค้าขาย ๒๓.๕ % รองลงมาเป็นข้าราชการ ๑๗.๓ % มารดาของแพทย์ส่วนใหญ่มีได้ ประกอบอาชีพอะไร คือเป็นแม่บ้าน ๔๐.๕ % อาชีพรองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย ๒๓.๕ % (ตารางที่ ๕ , ๑๐)

เชื้อชาติ ในการศึกษาวิจัยนี้ได้ถามถึงเรื่องเชื้อชาติของแพทย์ที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา แต่จะศึกษาถึงเชื้อชาติของบิดา-มารดาของแพทย์เหล่านั้นมากกว่า เพื่อดูว่ามาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานอย่างไร จากการศึกษาปรากฏว่าในกลุ่มแพทย์ที่ระบุเชื้อชาติของบิดา แพทย์ที่ระบุเชื้อชาติของบิดาส่วนใหญ่ระบุว่าบิดามีเชื้อชาติไทย ๔๕.๖ % (ตารางที่ ๑๑) อย่างไรก็ตามประมาณร้อยละ ๕๕ ของแพทย์ชายทั้งหมดไม่ระบุเชื้อชาติของบิดาแต่ระบุว่าบิดาถึงแก่กรรมจึงทำให้ไม่ทราบอัตราส่วนเชื้อชาติไทยและเงินที่แน่นอนสำหรับแพทย์ชายได้ มารดาของแพทย์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เชื้อชาติไทย ๖๖.๑ % (ตารางที่ ๑๒)

ขนาดครอบครัวเดิม แพทย์ทั้งชายและหญิงมาจากครอบครัวขนาดใหญ่ คือพี่น้อง ๔-๖ คน ๓๘.๓ % และพี่น้อง ๗ คนขึ้นไป ๓๘.๕ % จำนวนพี่น้อง ๑-๓ คน มี ๒๒.๒ % ของแพทย์ทั้งหมด แต่มีความแตกต่างระหว่างแพทย์หญิงและแพทย์ชาย คือแพทย์ชายมาจากขนาดครอบครัวที่มีพี่น้อง ๗ คนขึ้นไป ในอัตรา ๓๕.๒ % และ ๓๘.๑ % (ของแพทย์ชาย ๔๕๒ คน) ตามลำดับ ส่วนแพทย์หญิงมาจากครอบครัวที่มีพี่น้อง ๗ คนขึ้นไปถึง ๔๓.๕ % มาจากขนาดครอบครัวที่มีพี่น้อง ๖ คน ๓๓.๓ % (จากแพทย์หญิงจำนวน ๓๕๘ คน) สรุปได้ว่าแพทย์ที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวขนาดใหญ่ (ตารางที่ ๑๓)

ภาระในการให้อุปการะ แพทย์ส่วนใหญ่ ๙๕.๖ % มีภาระหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความอุปการะผู้อื่น ผู้ที่ไม่ก่อให้เกิดความอุปการะใครเลยเพียง ๑๔.๖ % และในกลุ่มผู้ที่ก่อให้เกิดความอุปการะนั้น แพทย์ชายมีผู้อยู่ในความอุปการะ ๖ คนขึ้นไปมากที่สุด (๒๕.๒ % ของแพทย์ชายจำนวน ๔๖๒ คน) แต่แพทย์หญิงต้องรับภาระอุปการะผู้อื่น ๒ คน เป็นจำนวนมากที่สุด (๑๔.๑% ของแพทย์หญิงจำนวน ๙๕ คน) ดูตารางที่ ๑๔

เหตุผลในการเข้าศึกษาแพทย์ ในการตัดสินใจเลือกเรียนแพทย์นั้น มีผู้ตอบว่าเลือกตามความประสงค์ของบิดามารดามากที่สุด โดยเฉพาะแพทย์หญิง และเหตุผลรองลงมาคือเลือกเรียนแพทย์เพราะศรัทธาและนิยมในงานของแพทย์ ซึ่งแพทย์ชายตอบเป็นอัตราส่วนสูงกว่า จะเห็นได้ว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ และมีอิทธิพลต่อแพทย์หญิงมากกว่าแพทย์ชาย (ตารางที่ ๑๕)

การศึกษานามัยชุมชนในโรงเรียนแพทย์ การศึกษานามัยชุมชน (Community Health) หรือโรงเรียนแพทย์บางแห่งเรียกว่าเวชศาสตร์ชุมชน (Community Medicine) เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ทราบและมีประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพทางการแพทย์ในทางจังหวัด จากผู้ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด ปรากฏว่าส่วนมากคือ ๖๐.๗ % เคยศึกษาเกี่ยวกับนามัยชุมชนมาแล้ว ผู้ที่ไม่เคยศึกษามี ๓๙.๖ % และในจำนวนผู้ที่เคยศึกษานี้เห็นว่ามีประโยชน์หรือมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานในทางจังหวัดอย่างมาก ๒๔.๐% และช่วย ๒๔.๒ % มีผู้เห็นว่าไม่ไ้มีส่วนช่วยเลย ๔.๕ % และไม่ทราบว่าไ้ประโยชน์หรือไม่ ๓.๗ %

ในส่วนที่เห็นว่าช่วยมากและช่วยในการปฏิบัติงานในทางจังหวัดนั้นแตกต่างกันระหว่างแพทย์ชายและแพทย์หญิง คือแพทย์ชายเห็นว่าช่วย

มากมีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าชาย คือเห็นว่าช่วยมาก ๒๘.๘ % เห็นว่าช่วย ๒๒.๓% (จากจำนวนแพทย์ชาย ๔๖๒ คน) ส่วนแพทย์หญิงเห็นว่าช่วยมี ๓๕.๘ % และช่วยมาก ๑๖.๗ % (จากจำนวนแพทย์หญิง ๗๘ คน) ตารางที่ ๑๖

การสอบ ECFMG การสอบ ECFMG ซึ่งเป็นการสอบเทียบมาตรฐานแพทยทั่วโลก มีผู้สอบแล้ว ๒๔.๖ % และยังไม่ได้อ่านหรือยังไม่ผ่าน ๖๘.๑ % ของแพทย์ทั้งหมด ในจำนวนผู้ที่ยังไม่ได้อ่านนี้ส่วนใหญ่ไม่ต้องการที่จะสอบอีก คือ ๕๑.๔ % ของแพทย์ทั้งหมด (ตารางที่ ๑๗)

สถานที่ประกอบอาชีพ แพทย์ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้ากำลังประกอบอาชีพอยู่ในภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ในอัตราส่วน ๒๘.๑ % รองลงมาคือภาคเหนือซึ่งมีคณะแพทยศาสตร์อยู่ที่เชียงใหม่ ๒๕.๓ % และประกอบอาชีพอยู่ในเขตอำเภอเมืองมากกว่านอกอำเภอเมือง คือแพทย์ชายประกอบอาชีพอยู่ในเขตอำเภอเมืองในอัตราส่วนถึง ๖๕.๔ % นอกอำเภอเมือง ๓๐.๕ % ซึ่งแพทย์หญิงประกอบอาชีพในอำเภอเมืองในอัตราส่วนสูงกว่าแพทย์ชาย และแพทย์ชายก็ประกอบอาชีพอยู่นอกอำเภอเมืองในอัตราส่วนสูงกว่าแพทย์หญิง (ตารางที่ ๑๘ ก. และ ข.)

ประเภทของสถานที่ประกอบอาชีพ ในการศึกษาได้ศึกษาแพทย์ที่ประกอบอาชีพทั้งของราชการและเอกชนซึ่งมีทั้งโรงพยาบาล ศูนย์การแพทย์ และอนามัยชนบท สถานพยาบาลและคลินิก ไม่ว่าแพทย์จะประกอบอาชีพในสถานพยาบาลประเภทใดก็ตาม ส่วนใหญ่จะเปิดคลินิกส่วนตัวไว้ เพื่อเป็นการหารายได้พิเศษ จากข้อมูลที่ได้นำมาแสดงว่าแพทย์ต่างจังหวัดประกอบอาชีพในโรงพยาบาลของรัฐบาล และคลินิกส่วนตัวมากที่สุด ๕๖.๓ % (ในกลุ่มนี้มีแพทย์ที่ประกอบอาชีพในโรงพยาบาลโดยมิได้เปิดคลินิกส่วนตัว ๒๓.๑%) รองลงมาเป็นศูนย์การแพทย์และอนามัยชนบท และคลินิกส่วนตัว ๒๑.๔ %

(ไม่ได้เปิดคลินิกส่วนตัว ๑๓.๕ %) และประกอบอาชีพโดยเปิดคลินิกส่วนตัว
 อย่างเดียว ๒๒.๔ % นอกนั้นเป็นสถานพยาบาลประเภทอื่น ๆ (ตารางที่ ๑๙)

สำหรับสาเหตุของการเลือกมาประกอบอาชีพในสถานที่ปัจจุบันในขณะที่
 ทำการศึกษาวิจัย มีความแตกต่างระหว่างแพทย์หญิงกับแพทย์ชาย สาเหตุ
 สำคัญสำหรับแพทย์ชายคือเหตุผลทางราชการเป็นอันดับ ๑ คือมี ๓๕.๘ %
 ของแพทย์ชาย ๔๒ คน และใกล้ภูมิลาเนาเดิมหรือเป็นภูมิลาเนาเดิมเป็น
 เหตุผลรองลงมาเป็นอัตราส่วน ๒๑.๘ % - เหตุผลในเรื่องความพอใจใน
 ลักษณะการทำงานเป็นเหตุผลอันดับที่ ๓ มีผู้ตอบ ๑๑.๕ % ส่วนแพทย์หญิง
 เหตุผลที่สำคัญที่สุด คือเหตุผลทางครอบครัว ซึ่งได้แก่การย้ายตามคู่สมรส
 เป็นสำคัญ รวมทั้งเพราะเป็นภูมิลาเนาเดิมของคู่สมรส ๓๐.๘ % (ของแพทย์
 หญิง ๙๘ คน) และเหตุผลทางราชการ ภูมิลาเนาเดิมหรือใกล้ภูมิลาเนา
 เดิมเป็นเหตุผลรองในอัตราส่วนเท่า ๆ กัน คือ ๑๗.๙ % ส่วนเหตุผลของ
 ความพอใจในลักษณะการทำงานเป็นเหตุผลอันดับสาม เช่นเดียวกับแพทย์ชาย
 นั้นมีจำนวน ๑๑.๖ % (ตารางที่ ๒๐)

ชนิดของการเป็นแพทย์ จากข้อมูลที่ได้นำมาแสดงว่าแพทย์ที่กำลังประ
 กอบอาชีพอยู่ในต่างจังหวัดขณะนี้ เป็นแพทย์รักษาโรคทั่วไป (general
 practitioner) มากกว่าแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialist)
 ซึ่งเหมาะกับความต้องการของสังคมที่มีแพทย์น้อยอย่างประเทศ
 เรา คือมีแพทย์รักษาโรคทั่วไป ๗๒ % และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ๒๗.๘ %
 (จากจำนวนแพทย์ทั้งหมด ๕๔๐ คน) ดูตารางที่ ๒๑

สำหรับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางนั้น แพทย์ชายเป็นศิลาแพทย์มาก
 ที่สุด และเป็นอายุรแพทย์เป็นอันดับรองลงมาในอัตรา ๘.๗ % และ ๕.๓ %
 ตามลำดับของแพทย์ชายจำนวน ๔๒๒ คน ส่วนแพทย์หญิงเป็นอายุรแพทย์และ
 สูติรีแพทย์ในจำนวนเท่า ๆ กัน คือ ๑๐.๗ % ของแพทย์หญิงจำนวน ๙๘ คน

ประสบการณ์ในการไปต่างประเทศ แพทย์ชายมีประสบการณ์ในการไปต่างประเทศมากกว่าแพทย์หญิง คือมีแพทย์ชายเคยไปต่างประเทศมาแล้ว ๕๕ % ของแพทย์ชายจำนวน ๔๖๒ คน และแพทย์หญิงเคยไปต่างประเทศมาแล้ว ๔๐.๗ % ของแพทย์หญิง ๗๘ คน (ตารางที่ ๒๒) และในหมู่แพทย์ชายเองก็มีผู้ที่เคยไปต่างประเทศในอัตราส่วนมากกว่าผู้ที่ไม่เคยไป สำหรับแพทย์หญิงเป็นไปในทางตรงข้าม คือแพทย์หญิงมีเปอร์เซ็นต์ที่ยังไม่เคยไปต่างประเทศมากกว่าผู้ที่เคยไปมาแล้ว

สรุป แพทย์ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่ อยู่ในวัยกลางคน ช่วงอายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี นับถือศาสนาพุทธ แต่งงานแล้วและมีบุตรระหว่าง ๑-๓ คน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลางและกรุงเทพฯ ๖ มากตามลำดับ แพทย์หญิงมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพฯ ๖ ในอัตราส่วนมากกว่าแพทย์ชาย และแพทย์ชายมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลางในอัตราส่วนสูงกว่าแพทย์หญิง แต่ทั้งแพทย์ชายและแพทย์หญิงจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่ก่อนเข้าโรงเรียนแพทย์อยู่ในกรุงเทพฯ ๖ กันมาก แม้ผู้ที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพฯ ๖ ก็ตาม แพทย์เหล่านี้เคยผ่านการไปต่างประเทศมาแล้ว โดยเฉพาะแพทย์ชายมีผู้ที่เคยไปต่างประเทศมากกว่าไม่เคยไป ส่วนมากยังไม่ผ่านการสอบ ECFMG หรือไม่เคยสอบ และไม่ต้องการที่จะสอบอีก และเป็นแพทย์รักษาโรคทั่วไปในอัตราสูงกว่าเป็นแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ประกอบอาชีพอยู่ในภาคกลางมากที่สุด และไม่ว่าจะประกอบอาชีพอยู่ในภาคไหนก็ตามอยู่ในเขตอำเภอเมืองมากกว่าที่จะประกอบอาชีพอยู่นอกอำเภอเมือง โดยเฉพาะแพทย์หญิงอยู่ในเขตอำเภอเมืองอัตราสูงกว่าแพทย์ชาย

แพทย์เหล่านี้ส่วนมากมาจากครอบครัวขนาดใหญ่ บิคามีอาชีพค้าขายมากที่สุด และรับราชการมากรองลงมา มารดาเป็นแม่บ้านมากที่สุด

มีอาชีพค้าขายมากrongลงมา และครอบครัวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาแพทย์มากที่สุด โดยเฉพาะแพทย์หญิง มีผู้ที่เข้าศึกษาเพราะศรัทธาและนิยมในงานของแพทย์มากrongลงมา โดยเฉพาะแพทย์ชายเลือกเรียนแพทย์เพราะเหตุผลนี้ในอัตราส่วนสูงกว่าแพทย์หญิง

ขณะที่รับการศึกษายู่ในโรงเรียนแพทย์ แพทย์กว่าครึ่งเคยได้รับการศึกษาเกี่ยวกับอนามัยชุมชนมาแล้ว และผู้ที่เคยศึกษาเกี่ยวกับอนามัยชุมชนส่วนมากเห็นว่าการศึกษาเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในต่างจังหวัด

ตารางที่ ๒ อัตราส่วนรอยของแพทย์จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	รวม	ชาย	หญิง
๒๑ - ๒๕	๓.๗	๓.๐	๗.๗
๒๖ - ๓๐	๑๑.๓	๑๐.๔	๑๖.๖
๓๑ - ๓๕	๑๓.๕	๑๓.๖	๑๓.๐
๓๖ - ๔๐	๒๕.๐	๒๓.๔	๓๔.๖
๔๑ - ๔๕	๒๒.๒	๒๓.๒	๑๖.๖
๔๖ - ๕๐	๑๔.๘	๑๕.๖	๑๐.๒
๕๑ - ๕๕	๔.๓	๔.๗	๑.๓
๕๖ - ๖๐	๒.๒	๒.๖	-
๖๑ ปีขึ้นไป	๒.๐	๒.๔	-
ไม่ตอบ	๐.๘	๑.๑	-
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๓ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและการนับถือศาสนา

ศาสนา	รวม	ชาย	หญิง
พุทธ	๘๕.๘	๘๕.๘	๘๖.๑
คริสต์	๒.๘	๘.๑	๑.๓
อื่น ๆ	๐.๖	๐.๔	๑.๓
ไม่ตอบ	๐.๘	๐.๖	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๔ ก. อัตราส่วนรอยของแพทย์จำแนกตามเพศและ
สถานะการสมรส

สถานะการสมรส	รวม	ชาย	หญิง
โสด	๑๕.๖	๑๓.๘	๒๖.๐
แต่งงานแล้ว	๘๔.๔	๘๖.๑	๗๔.๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

หมายเหตุ แต่งงานแล้วรวมผู้ที่ตอบว่าหม้ายหรือหย่า ๖.๑ % ของแพทย์ทั้งหมด ๕๔๐ คน
แยกเป็นแพทย์ชาย ๖.๕ % ของแพทย์ชาย ๔๖๒ คน
และแพทย์หญิง ๓.๘ % ของแพทย์หญิง ๗๘ คน

ตารางที่ ๔ ข. อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศ สถานะการสมรส
และจำนวนบุตร

สถานะการสมรสและจำนวนบุตร	รวม	ชาย	หญิง
โสด	๑๕.๖	๑๓.๘	๒๕.๒
หม้าย/หย่า และไม่มีบุตร	๐.๖	๐.๖	-
หม้าย/หย่า และมีบุตร ๑-๓ คน	๓.๕	๓.๕	๓.๘
หม้าย/หย่า และมีบุตร ๔-๖ คน	๑.๘	๒.๒	-
หม้าย/หย่า และมีบุตร ๗ คนขึ้นไป	๐.๒	๐.๒	-
แต่งงานและไม่มีบุตร	๘.๑	๘.๖	๑๑.๕
แต่งงานและมีบุตร ๑-๓ คน	๔๕.๙	๔๖.๑	๔๓.๕
แต่งงานและมีบุตร ๔-๖ คน	๒๐.๖	๒๑.๘	๑๓.๐
แต่งงานและมีบุตร ๗ คนขึ้นไป	๒.๘	๓.๑	๒.๖
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๘๘

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและอาชีพของ
 คุุสมรส

อาชีพ	รวม	ชาย	หญิง
รับราชการ	๔๔.๑	๔๒.๔	๕๓.๘
ค้ ค้าขาย	๑๓.๖	๑๔.๑	๑๑.๖
กสิกรรม	๐.๘	๑.๑	-
รับจ้าง	๕.๒	๕.๐	๖.๔
แม่บ้าน	๑๘.๒	๒๑.๒	-
ไม่ตอบ	๑๐.๖	๐.๖	-
ไม่ทราบ (ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นโสด)	๑๓.๘	๑๕.๖	๒๘.๒
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

หมายเหตุ รับราชการ รวมข้าราชการบ้านานาญ ๐.๘ %

ตารางที่ ๖ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและภูมิลำเนา
ของคณิสรรค

ภูมิภาคที่เป็นภูมิลำเนาเดิม	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพฯ	๑๙.๖	๑๙.๕	๒๐.๕
ภาคกลาง	๑๗.๔	๑๗.๓	๑๗.๙
ภาคตะวันออกเฉียง	๔.๘	๔.๘	๕.๒
ภาคอีสาน	๙.๔	๙.๗	๗.๗
ภาคเหนือ	๑๕.๒	๑๖.๔	๗.๗
ภาคใต้	๑๓.๙	๑๔.๓	๑๑.๕
ต่างประเทศ	๐.๔	๐.๔	-
ไม่ตอบ	๑.๙	๒.๐	๑.๓
ไม่ทราบ (ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นโรค)	๑๗.๔	๑๕.๖	๒๘.๒
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๗ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและสถานที่เกิด

สถานที่เกิด	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพ ฯ	๒๓.๕	๒๑.๒	๓๓.๑
ภาคกลาง	๒๕.๖	๒๖.๖	๑๙.๒
ภาคตะวันออก	๕.๖	๕.๘	๓.๙
ภาคอีสาน	๑๐.๙	๑๑.๑	๑๐.๓
ภาคเหนือ	๑๕.๒	๑๕.๒	๑๕.๔
ภาคใต้	๑๓.๐	๑๓.๕	๘.๑
ต่างประเทศ	๐.๘	๐.๘	-
ไม่ตอบ	.๘	๒.๒	-
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๘๘

ตารางที่ ๔ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและสถานที่ใช้
ชีวิตอยู่เป็นส่วนใหญ่ก่อนเข้าโรงเรียนแพทย์

สถานที่ที่ใช้ชีวิตอยู่เป็นส่วนใหญ่ก่อนเข้าโรงเรียนแพทย์	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพ ฯ	๓๙.๘	๓๗.๕	๕๓.๙
ภาคกลาง	๑๙.๘	๒๐.๖	๑๕.๔
ภาคตะวันออก	๔.๐	๔.๓	๒.๖
ภาคอีสาน	๘.๙	๙.๓	๖.๔
ภาคเหนือ	๑๒.๙	๑๓.๔	๑๐.๒
ภาคใต้	๑๓.๔	๑๓.๘	๑๐.๒
ต่างประเทศ	๐.๔	๐.๕	-
ไม่ตอบ	๐.๘	๐.๖	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๘๘

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและอาชีพของ
บิคา

อาชีพ	รวม	ชาย	หญิง
ข้าราชการ	๑๓.๑	๑๖.๐	๒๔.๓
คหบดี	๒๓.๕	๒๓.๐	๒๕.๕
เกษตรกร	๕.๖	๖.๑	๒.๖
รับจ้าง	๑.๓	๑.๑	๒.๖
อยู่บ้านเฉย ๆ	๖.๕	๓.๑	๒.๖
ไม่ตอบ	๐.๕	-	๑.๓
ไม่เข้าชาย(บิคาผู้ให้สัมภาษณ์ถึงแก่กรรม)	๔๕.๕	๔๖.๕	๓๓.๑
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๕๖๖	๓๕๕

ตารางที่ ๑๐ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและอาชีพของ
มารดา

อาชีพ	รวม	ชาย	หญิง
รับราชการ	๑.๗	๑.๕	๒.๖
ค้าขาย	๒๓.๘	๒๔.๕	๒๐.๕
เกษตรกรรม	๖.๕	๖.๗	๕.๑
รับจ้าง	๐.๗	๐.๖	๑.๓
แม่บ้าน	๔๐.๘	๓๘.๕	๔๕.๑
ไม่ตอบ	๐.๗	๐.๖	๑.๓
ไม่ทราบ(มารดาผู้ให้สัมภาษณ์ถึงแก่กรรม)	๒๕.๖	๒๗.๕	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๑๑ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและเชื้อชาติของ
บิคา

เชื้อชาติ	รวม	ชาย	หญิง
ไทย	๔๕.๖	๔๓.๘	๔๕.๑
จีน	๘.๕	๘.๗	๗.๗
อื่น ๆ	๐.๔	๐.๔	-
ไม่ตอบ	๐.๒	๐.๒	-
ไม่ทราบ(บิคาถึงแก่กรรม)	๔๕.๓	๔๖.๘	๓๗.๒
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๕๖๒	๗๘

หมายเหตุ อื่น ๆ หมายถึง เยอรมัน ๐.๒ %, อเมริกัน ๐.๒ %

ตารางที่ ๑๒ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและเชื้อชาติของ
มารดา

เชื้อชาติ	รวม	ชาย	หญิง
ไทย	๖๖.๑	๖๔.๓	๗๖.๘
จีน	๗.๑	๖.๘	๗.๗
อื่น ๆ	๐.๒	๐.๒	-
ไม่ตอบ	๑.๑	๒๗.๕	๑.๓
ไม่ทราบ (มารดาถึงแก่กรรม)	๒๕.๖	๑.๑	๑๔.๑
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและจำนวนพี่น้อง

จำนวนพี่น้อง	รวม	ชาย	หญิง
๑ - ๓ คน	๒๒.๒	๒๒.๓	๒๑.๘
๔ - ๖ คน	๓๘.๓	๓๘.๒	๓๘.๓
๗ คนขึ้นไป	๓๘.๘	๓๘.๑	๓๘.๕
ไม่ตอบ	๐.๖	๐.๔	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๕๖๒	๕๘

ตารางที่ ๑๔ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและจำนวนผู้ที่ต้อง
ให้ความอุปการะ

จำนวน	รวม	ชาย	หญิง
มีภาระต้องอุปการะ ^{ผู้} อื่น	๗๘.๖	๗๕.๘	๗๓.๑
- ๑ คน	๕.๗	๕.๖	๑๓.๐
- ๒ คน	๗.๑	๕.๘	๑๔.๑
- ๓ คน	๘.๖	๘.๕	๑๐.๒
- ๔ คน	๑๖.๓	๑๖.๘	๑๒.๘
- ๕ คน	๑๓.๒	๑๓.๘	๑๑.๕
- ๖ คนขึ้นไป	๒๖.๗		๑๑.๕
ไม่ตอบ	๑.๘	๑.๕	๓.๘
ไม่เข้าชาย (ไม่มีผู้ต้องให้ความ อุปการะ)	๑๘.๖	๑๘.๑	๒๓.๑
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๑๕ อัตราร้อยของแพทย์จำแนกตามเพศและเหตุผลการตัดสินใจเลือก
เรียนแพทย์

เหตุผล	รวม	ชาย	หญิง
เลือกตามความประสงค์ของบิดามารดา, ผู้ปกครอง	๒๕.๖	๒๔.๕	๓๐.๘
เลือกตามเพื่อน	๕.๒	๕.๒	๕.๑
เห็นว่า เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี	๑.๘	๐.๘	๑.๓
เห็นว่า เป็นอาชีพอิสระ	๑๕.๘	๑๕.๘	๑๖.๗
เห็นว่า เป็นอาชีพที่มีเกียรติ	๑๐.๘	๘.๕	๑๕.๘
ศรัทธาและนิยมในงานของแพทย์	๒๒.๐	๒๒.๗	๑๗.๘
เป็นอาชีพที่มีโอกาสรับใช้สังคมได้มาก	๑๑.๕	๑๒.๘	๖.๘
เห็นว่า เมืองไทยกำลังขาดแคลนแพทย์	๑.๓	๑.๕	-
เลือกโดยไม่ได้ตั้งใจเมื่อสอบเข้าได้ก็เรียน	๖.๗	๖.๘	๑.๓
ไม่ตอบ	๐.๗	๐.๖	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๑๖ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศ และความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษานามวิชมชน

ความเห็น	รวม	ชาย	หญิง
เคยเรียน	๖๐.๗	๕๙.๘	๖๖.๖
- ช่วยในการปฏิบัติงานในชนบทมาก	๒๘.๐	๒๘.๙	๑๖.๗
- ช่วย	๒๘.๒	๒๒.๓	๓๕.๘
- ไม่ช่วย	๘.๕	๑.๖	๑๔.๑
ไม่ตอบ	๓.๗	๔.๑	๑.๓
ไม่เข้าชาย (ไม่เคยเรียน)	๓๕.๖	๓๖.๑	๓๒.๑
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๘๘

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและความต้องการสอบ ECFMG

ความต้องการสอบ ECFMG	รวม	ชาย	หญิง
ยังไม่ผ่านหรือไม่เคยสอบ	๖๘.๖	๓๑.๖	๕๓.๘
- ยังไม่ผ่าน/ไม่เคยสอบและต้องการสอบ	๘.๘	๕.๘	๒.๖
- ยังไม่ผ่าน/ไม่เคยสอบและอาจจะต้องการสอบ)	๑๒.๓	๑๖.๐	๓.๓
- ยังไม่ผ่าน/ไม่เคยสอบและไม่ต้องการสอบ	๔๗.๕	๕๒.๘	๔๓.๕
ไม่ตอบ	๖.๓	๖.๓	๓.๘
ไม่เข้าชาย (สอบผ่านแล้ว)	๒๘.๖	๒๑.๓	๔๒.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๓๘

ตารางที่ ๑๘ ก. อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและภูมิภาคของ
สถานที่ประกอบอาชีพ

ภูมิภาคของสถานที่ประกอบอาชีพ	รวม	ชาย	หญิง
ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพฯ)	๒๘.๑	๒๘.๖	๓๒.๑
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓.๐	๖.๘	๓.๓
ภาคอีสาน	๒๑.๒	๒๑.๒	๒๐.๕
ภาคเหนือ	๒๕.๓	๒๔.๓	๒๘.๕
ภาคใต้	๑๓.๓	๑๘.๔	๑๐.๒
ไม่ตอบ	๐.๒	๐.๒	-
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๘๘

ตารางที่ ๑๘ ข. อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและเขตที่ประกอบอาชีพ

เขต	รวม	ชาย	หญิง
อำเภอเมือง	๖๓.๘	๖๕.๔	๘๒.๑
นอกอำเภอเมือง	๒๘.๓	๓๐.๕	๑๓.๘
ทั้งในและนอกอำเภอเมือง	๒.๘	๓.๕	-
ไม่ตอบ	๐.๖	๐.๖	-
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๒	๘๘

ตารางที่ ๑๘ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและประเภทของสถานที่ประกอบอาชีพ

ประเภทของสถานที่ประกอบอาชีพ	รวม	ชาย	หญิง
คลินิกส่วนตัว	๑๒.๔	๑๓.๖	๕.๑
โรงพยาบาลรัฐบาลและคลินิกส่วนตัว ^๑	๕๖.๓	๕๒.๘	๗๖.๙
ศูนย์การแพทย์และอนามัยชุมชนและคลินิกส่วนตัว ^๒	๒๔.๑	๒๕.๙	๑๒.๘
โรงพยาบาลเอกชนและคลินิกส่วนตัว ^๓	๓.๕	๓.๔	๓.๙
สถานพยาบาลของรัฐบาลและคลินิกส่วนตัว ^๔	๒.๐	๒.๔	-
อื่น ๆ ^๕	๑.๓	๑.๕	-
ไม่ตอบ	๐.๔	๐.๒	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๕๖๒	๗๘

- หมายเหตุ ๑ รวมแพทย์ที่ประกอบอาชีพในโรงพยาบาลอย่างเดียว ๒๓ %
 ๒ " " ในศูนย์แพทย์และอนามัยอย่างเดียว ๑๓.๕ %
 ๓ " " ในโรงพยาบาลเอกชนอย่างเดียว ๐.๙ %
 ๔ " " ในสถานพยาบาลของรัฐบาลอย่างเดียว ๐.๙ %
 ๕ หมายถึง

- (๑) ศูนย์แพทย์และอนามัยชุมชน คลินิกส่วนตัว หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ๐.๒ %
 (๒) โรงพยาบาลรัฐบาล ศูนย์การแพทย์และอนามัยชุมชน ๐.๙ %
 (๓) โรงพยาบาลเอกชน คลินิกส่วนตัว ศูนย์การแพทย์และอนามัยชุมชน ๐.๒ %

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพในสถานที่ปัจจุบัน

เหตุผล	รวม	ชาย	หญิง
ทางราชการส่งมา	๓๓.๓	๓๕.๘	๑๗.๘
ภูมิสำเนาเดิม/ใกล้ภูมิสำเนาเดิม	๒๑.๓	๒๑.๘	๑๗.๘
มีความสะดวกสบายของชีวิตและครอบครัว	๘.๑	๘.๑	๘.๘
เหตุผลทางครอบครัว	๘.๓	๔.๖	๓๐.๘
เหตุผลทางการเงิน	๑.๗	๑.๘	-
พอใจในลักษณะการทำงาน	๑๑.๕	๑๑.๘	๑๑.๖
มีโอกาสห้ประโยชน์ให้สังคมมาก	๘.๑	๘.๗	๕.๑
อื่น ๆ*	๓.๑	๒.๘	๕.๑
ไม่ตอบ	๓.๕	๓.๗	๒.๖
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๕๐	๔๖๖	๗๘

* หมายเหตุ อื่น ๆ หมายถึงหาประสบการณ์ในชีวิต, หาประสบการณ์ในการทำงาน, สัมพันธ์กับเจ้าของทุน, ต้องการเปลี่ยนสถานที่

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและประเภทของการ
เป็นแพทย์

สาขา	รวม	ชาย	หญิง
แพทย์รักษาโรคทั่วไป	๗๒.๐	๗๕.๙	๕๕.๑
แพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทาง	๒๗.๔	๒๒.๗	๔๓.๖
- อายุรศาสตร์	๕.๙	๕.๒	๑๐.๓
- ศัลยศาสตร์	๘.๙	๙.๗	๓.๘
- กุมารเวชศาสตร์	๔.๐	๒.๘	๑๕.๑
- สูติรีเวช	๔.๙	๓.๕	๑๐.๓
- จุกนม-โสต-ศอ-นาสิก	๑.๖	๑.๗	๑.๓
- พยาธิวิทยา	๑.๖	๑.๗	๑.๓
- รังสีวิทยา	๐.๗	๐.๘	๒.๖
ไม่ตอบ	๐.๖	๐.๘	๑.๓
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘

ตารางที่ ๒๒ อัตราส่วนร้อยละของแพทย์จำแนกตามเพศและประสบการณ์
การไปต่างประเทศ

การไปต่างประเทศ	รวม	ชาย	หญิง
เคย	๕๓.๘	๕๕.๓	๔๗.๗
ไม่เคย	๔๕.๘	๔๔.๘	๕๒.๖
ไม่ตอบ	๐.๒	๐.๒	-
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
จำนวน	๕๔๐	๔๖๒	๗๘